

כרם התורה (על ספר בראשית) עמוד 235

שו"ת מבית דין צדק לונדון והמדינה להלכה ולמעשהעזרת נשים עמוד 81-82**תבוא לדינא****המסקנות מכל השקלא וטריא לתנאי ההיתר.**

אם שהסקנו להיתר. אבל ח"ו לא יקילו ראש בשאלה חמורה זו. וצריכים להתבונן על ההלכה בתנאיה ועל המצב.

(א) ראשית דבר יעשה הבי"ד חקירה ודרישה. אם באמת לא התקדשו בקידושי ישראל. לא ע"י גירושין כנהוג וכדת. ולא בקידושין לחודא בפני שני עדים. אם הנידונים הם מעיר הזאת. יכולין לתודע בבירור ובודאי. לפי הפרסום בעיר. ולפי מה שמחויקין אותם האנשים. ואם הם מעיר אחרת. יביאו ראיה מאנשים שהכירו אותם מלפנים במקום אחר. ושם החזקו לבלתי נישואים כדת משה וישראל. גם יחקרו אותם. אם לא היה מקרה שנתן לה פעם איוה דבר במתנה. ואמר לה בפני אנשים כשרים. שהוא לקידושין.

(ב) אם הוחזקו באיוה מקום לנישואין בדת משה וישראל. ובפרט אם אמרו באיוה מקום. שהתקדשו בקידושי ישראל. אוי צריך הדבר בירור מיוחד. היכא שנותנין אח"כ אמתלא לדבריהם.

(ג) צריכין עוד לחקור. אולי היתה נשואה כבר לאיש אחר. ועמו היתה נשואה כדת וכדין. והאיש האחרון נשא אותה והיא אשת איש. והיא עודנה אשת איש מבעלה הראשון. וכבר קרו מקרים כאלה בפרוצים ועבריינים כאלה.

(ד) אם יודעין שרצו לעשות קידושי ישראל. ורק ע"י סבה שהיא נתעכבה. יש להתמיר. כי ישנם מחמירין כה"ג (עיין בשו"ת בית יצחק אה"ע וסימן כ"ט ובאב"ג סימן קכ"ב).

(ה) אם הווג הוה היו שומרי דת בכלל. ורק בענין זה קרה איוה מקרה בלתי טהור. אוי יש להתמיר. ואפילו בפניו הבא על הפנויה. אם לא כשהם אומרים על עצמם שלא התכוונו לעשות ביאה לקידושין. ויכריעם לבי"ד דברי אמת. ורק בשעת הדחק גדול.

(ו) היכא שהיתה מלפנים כבר אשתו ע"י חופה וקידושין ונתגרשו. ואח"כ דרו יחד בלא קידושין כדת יש להתמיר בסתם. ולחוש להשיטות שבאשתו גרושה לא תוזכר הרמב"ם כשרים. וחוששין לביאת קידושין ואפי' בעוברי עבירה. אבל במקום עיגון יש להקל. כשתם עבריינים. בועלי נדות מחללי שבת וכדומה.

(ז) אם היתה אחר גירושין כבר נשואה לאחר כחוק. והאיש האחר גרשה כדין. ואח"כ נתייחדה עם בעלה הראשון בלא חוק יש להקל יותר. כי ע"י הקידושין יעשו עוד איסור. ולכן בודאי לא חש לבעילת זנות.

(ח) אם האכה הזאת היתה סוטה. והוא גרשה משום זנות. ואח"כ התייחדה עם בעלה ג"כ אמרו הפוסקים. שמכיון שלא חש לביאת סוטה באשה זו בודאי לא חש לבעיה. ולא התכוון לקידושין.

(ט) היכא שהיו פנויים. והם מחללי שבת ובעלי נדות. ובפרט אם הם עבריינים. לעבור על כל עבירות שבתורה בשאט נפש. יש להקל ולהתירה בלא גירושין בכל שעת הדחק. ועל צד היותר טוב יחקרו אצלם. אם יודעים הם מביאה לשם קידושין.

(י) אם אחד מהם פרוץ בזנות. גם אם אינו מחלל שבת ואינו עובר על כל עבירות. והיה גר עם פנויה בכפיפה אחת בזנות. והחזק כן בעיר. ג"כ יכולין

להתירה בשעת הדחק בלא גט. אבל יעשו ותקירות הנז"ל, וגם אם יודעין מקידושי ביאה, וגם ישאלו אותם אם לא היתה ביניהן שיחה לשם ביאת קידושין, והביאה הזו היתה אחר יחוד בפני עדים כשרים. אבל היתר הזה יעשו רק בהסכמת גדולי המורים. ואם הם עבריינים בכלל יש להקל יותר.

(א) אם היתה לו לאיש הזה אשה אחת כדת וכדין, אבל נשא עליה פלגש, ואם יכוין לקידושין יעבור אחרם דר"ג, ג"כ יעשו כנז"ל התקירות והדרישות, ויש להתיר בהסכמת גדולי המורים.

(ב) היכא שדרו יחד ולא עשו אף נישואי ערכאות, או יש יותר הוכחה שאין בכיאתם שום כוונת קידושין, וגם אין בהם החשש של נישואי אנרחיים.

(ג) בסתם גם אם היו עבריינים ישתדלו לקבל ממנו גט פטורין, אם היו דרים לכהפ"ח כאיש ואשתו. אבל אם היא כבר נשאה לאיש אחר, ובפרט אם כבר יש להם בנים, ואיכא חשש לעז על הבנים יותר טוב שלא לתחמיר ולהתירה בלא גט. (א) משום חשש לעז על הבנים. (ב) אם יצריכה גט מן הראשון יוציאו לעז על בעלה השני, שהוא דר עתה אם אשה האסורה לו. כי אם היתה צריכה גט, היתה היא עד עתה אשת איש, ואיכא ביה הדין בשם שאסורה לבעל כך אסורה לבעל.

(ד) אם היא נעשתה אלמנה מאיש הזה שדרה עמו בלא חו"ק, ולא היו להם בנים, ויש לו אה, הנה בכל האופנים שאמרנו לעיל שיש להקל שאינה צריכה גט, ג"כ איצ' חליצה, ומותרת היא לכתן, אם אין עליה לעז של נבעלה לפסול לה, כמו שכתב הרדב"ז (סימן חתקכ"ט).

2) Civil Marriage in the USA

משנת יעבץ חלק ג סימן סה

נדרשתי מאת ירדני הרח"נ ר' משה קלונימוס סקינדער יצ"ו, רב דבהכ"נ דמתקדיא קאלוואריער שוהל בנויארק לאצטרופי בהתירא דההיא איתתא שנישאת לאיש ע"פ חוקי המדינה ולא כדת משה וישראל ודר עמה יחד כמה שבועות כדרך איש ואשתו ואח"כ נלקח לעבורת הצבא ונהרנ במלחמה ר"ל והאשה אומרת שעדיין